

Menroute Oost-West, ca. 26 km

Route:

U nadert Schouwen-Duiveland via de parallelweg op de Grevelingendam.

1. Passeer de sluisen en sla linksaf richting haven.
2. Direct na het mosselmonument slaat u af scherp naar rechts en rijdt de dijk af rechtdoor in westelijke richting. U gaat onder het viaduct door.
3. Blijf de dijk onderlangs volgen.
4. U passeert Grevelingenpark met luxe woningen en golfbaan. (einde park PP)
5. Op T-splitsing rechts dijk volgen.
6. Na afwending van de dijk naar links volgt u de Dillingsweg.
7. Bij splitsing houdt u rechts aan en gaat naar boven, Weg door Dijkwater.
8. 1^e weg rechts, Adriaanoudsweg.
9. 1^e weg links, Blindeweg, later Molenweg.

Stopplaats Museum Goemanszorg

10. Vertrek vanaf museum richting dorp en ga op het kruispunt rechts, vervolg de Welleweg.

Na 500m. passeert u de Pasveersloot, informatiepunt over waterzuivering. PP.

11. Op T-splitsing linksaf; Zorgesweg
12. Op T-splitsing rechtsaf; Zuidlangeweg (naambord ontbreekt!)
13. Eerste weg linksaf, half verhard; Meeuwesweg
14. Aan het einde links naar boven.
15. Over de dijk oversteken en de Oostweg naar Zonnemaire vervolgen.

DORP ZONNEMAIRE

De Noordgouwepolder en de Zonnemairepolder zijn ontstaan nadat het water Sunnonmeri, een tak van het water de Gouwe, dat Schouwen van

Duiveland scheidde, verzandde. Het dorp Zonnemaire is gesticht na de inpoldering in 1401. Sunnonmeri werd verbasterd tot Sonnemaar of Sunnemare en zo ontstond de naam voor het dorp Zonnemaire. Ook het wapen dat men voor het dorp bedacht is hier van afgeleid: een zon die oprijst uit het water (meer). De Hervormde kerk werd gebouwd in 1867, ter vervanging van een vijftiende eeuwse kerkgebouw. De eerste steenlegging vond plaats op 24 april van dat jaar, door de ambachtsheer mr. Jacob Moolenburgh.

16. Op kruispunt in Zonnemaire rechtsaf.
17. Vervolgens links aanhouden naar boven.
18. 1^e weg rechtsaf; Rietdijk.
19. 1^e weg links, Noord Bosweg.
20. Einde T-splitsing links, Kijkuitsedijk.
21. Bij de Provincialestraatweg rechtsaf naar Brouwershaven. (Naambord ontbreekt).
22. Bij autodealer rechtsaf, Poortdijkdam, u passeert parkeerterrein (links).
23. U passeert de Haven Zuidzijde en de Markt. (W.C. Haven Zuidzijde 17.)

CENTRUM BROUWERSHAVEN

In 1286 kocht Floris de vijfde, graaf van Holland hier grond en rechten aan van Jan van Renesse om ter plekke een dorp met een haven te stichten. Aanvankelijk heette het plaatsje Brijdorpersluis. In een rekening van 1318 wordt het voor het eerst Brouwershaven genoemd. Waarschijnlijk is Brouwer de naam van een plaatselijke machthebber geweest. Brouwershaven is niet groot geworden, maar toch kreeg het dorp in 1403 stadsrechten van hertog Albrecht van Beieren, de toenmalige graaf van Holland en Zeeland. De plaats werd minder groot dan men ooit hoopte. In 1599 werd het stadhuisje aan de kant van de Markt uitgebreid en van een fraaie voorgevel in Vlaamse Renaissancestijl voorzien. Het opschrift boven de ingang betekent: "de wet is de beschermer van republiek". Dat in dit gebouw rechtgesproken werd is te zien aan de beeltenis van Vrouwe Justitia. Maar ook de weeskamer, de instantie die de boedels van de wezen beheerde, vergaderde hier. Symbool hiervoor is het beeld op de top, een vrouw met een paar kinderen. Zij stelt de barmhartigheid voor.

Omdat in 1577 Jacob Cats hier werd geboren, plaatste men hier in 1829 een standbeeld van hem op het marktplein. Stenen standbeelden waren toen nog zeldzaam in Nederland. Hoewel de plaats slechts ruim 1500 inwoners telt, is toch duidelijk te zien dat het wat meer dan een dorpje is. De kerk, die net bezijden

de kern staat is van een omvang die een flinke stad niet zou misstaan. Het gebouw kwam in fasen tot stand tussen ongeveer 1325 en 1650 en is het grootste kerkgebouw van het eiland.

24. Verlaat Markt langs voormalig stadhuis en sla direct linksaf naar beneden, Kerkstraat.
25. Links, rechts, Schuitedkade, later Schendersweg.
26. Einde T-splitsing rechts, Ringdijk
27. U passeert Brijdorpe.

Bij de splitsing in 'Briepe' bevindt zich een oude begraafplaats. Het is het enige dat overbleef van de kern van het dorpje Brijdorpe. Het kerkgebouw werd in 1575 (80-jarige oorlog) door de Spanjaarden grotendeels verwoest. Dit lot onderging ook Looperskapelle. Later gaven de Staten van Zeeland geen toestemming om de kerk te herbouwen. Waarschijnlijk gebeurde dit om economische redenen. Het 'Platte van Schouwen' telde veel kleine dorpjes met weinig inwoners. Als een dorp geen kerk bezat was het niet levensvatbaar. Op deze manier trachtte men de bevolking te concentreren in de overige kernen. De zeer kleine plaatsen werden zo gereduceerd tot gehucht.

28. Na brug linksaf, Hogeweg.

Achter de KPN mast bevindt zich een oude begraafplaats. Hier mogen alleen personen worden begraven die hier een familiegraf bezitten. Oorspronkelijk was dit het kerkhof van het dorpje Ellemeet. Ook hier werd de kerk in 1575 verwoest door de Spanjaarden. Het muurtje rond het kerkhof stortte in. De bewoners van het dorpje trokken weg, naar het nabijgelegen gehucht Oudendijke. Dat werd op den duur Ellemeet genoemd. In Ellemeet is nooit een kerk gebouwd, het viel tot de ramp kerkelijk onder Elkerzee. Een eindje buiten de kom van Ellemeet is later een nieuwe begraafplaats gesticht.

29. Hoge weg blijven volgen, bij T-splitsing links, Ridderweg. Wordt later Oude Zandweg.
30. In dorpskern voor de kerk rechts en rond de kerk rijden, Dorpsplein.
31. Bij restaurant "de Waag" rechtdoor, Nieuwe Prunjeweg.
32. Einde rechts, Delingsdijk.
33. Bij stoplichten rechts, fietspad volgen.
34. 1^e weg links de N59 oversteken, Stolpweg, later Karremansweg.
35. Bij Oosterschelde weg vervolgen, Plompetorenweg.
36. U passeert de Plompetoren.

Plompetoren, kijk op het informatiepaneel ter plaatse.

37. Blijf weg vervolgen, Nieuwe Havenweg.

BURGHSLUIS

Het kantoortje van de havenmeester van Burghsluis is een lichtend voorbeeld van hergebruik van materialen. Oorspronkelijk was dit het lighthouse van de vuurtoren van Westenschouwen. In 1979 moest de bovenkant worden vervangen, omdat de nieuwe lichtinstallatie er niet in paste. Men takelde de oude top naar beneden en vond het zonde om deze te vernietigen. Men bedacht er deze bestemming voor. Zo kreeg Burghsluis een uniek kantoor. Als u er omheen rijdt, hebt u een prachtig uitzicht op 'het monument voor de redders van Burghsluis'. Tussen 1855 en 1945 was hier een reddingsboot gestationeerd. Leden van het hier woonachtige geslacht Van der Klooster hielden zich meest bezig met het redden van schepen en mensen die in gevaar waren geraakt in de monding van de Oosterschelde. Kunstenaar Miems van Citters uit Burgh heeft het monument ontworpen: een blok graniet met daarin uitgehouwen het silhouet van een man met een zuidwester op zijn hoofd. Simpel maar duidelijk. In 1989 werd het dichtbij de werkplek van de mannen geplaatst.

38. Bij haven PP. Weg langs dijk volgen, Suikerdijk, later Westboutweg.
39. Na bocht linksaf, Westerseweg.
40. Onder viaduct N57 door en linksaf slaan.
41. Via de parallelweg rijdt u richting Neeltje Jans en verlaat Schouwen-Duiveland.

ATTENTIE: Alvorens u over de stormvloedkering gaat rijden dient u zich van te voren ervan te overtuigen dat de weg vrij toegankelijk is voor een aanspanning. Er zijn daar regelmatig onderhoudswerkzaamheden.

